

K. M. M. d.
30.12.1972
R

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ

Sayı : 157-6

113133

Ankara

30/12/1972

Konu :

Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ :

"657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu İle Bu Kanunun 1327 Sayılı Kanunla Değişik Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" Bugünkü Resmî Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

1/64
Plan ve Bütçe Kom.
19.12.1982

F. Melen
Ferit Melen

Başbakan

Ekleri:

- 1-Kanun Hükmünde Kararname (Resmî Gazete)
- 2-Gerekçe.

Bütçe - Plan Komisyonu Bz. l.

20. 4. 1982

T. C. M. M.	
Kanunlar Dairesi	
T.	181
N.	181

1/760
Plan Komisyonu
20. 1. 1973

DANİŞMA MECLİSİ	
BÜTÇE - PLAN	
KOMİSYONU	
TARİH	No.
20. 4. 1982	210

30.12.1972

7165

T. B. M. M.	
Batas Madariuga	
T.	18.3.1996
N.	191

S.12.1991	
N.	20

T. B. M. M.	
Batas Madariuga	
T.	17.6.1999
N.	1

1.10.2007
4

T. B. M. M.	
Batas Madariuga	
T.	20.12.1983
N.	27

11/85

T. B. M. M.	
Batas Madariuga	
T.	8.1.1988
N.	27

DANISMA MELISI	
GENIT. KEMENTERI	
KANUN. J. S. FLOGO	
TARIK	23.3.1982
NUMARA	06-1077

I
GENEL GEREKÇE

Cumhuriyet devrinde memur aylıklarını tespit eden mevzuat bakımından memleketimiz 1970 yılına kadar iki tecrübe geçirmiş bulunmaktadır. Bunlardan birincisi 1929 - 1939 seneleri arasında, diğeri ise 1939 yılından Devlet Memurları Kanununun malî hükümlerinin yürürlüğe girdiği Aralık 1970 tarihine kadar devam etmişti.

İlk devrede uygulanan 1452 sayılı "Devlet Memurları Maaşatının Tevhit ve Teadülü hakkındaki Kanun" yalnız maaşlı memurları kapsamı içerisine almış ve gördükleri vazife itibariyle aynı mahiyetteki işlerde ücretle çalışan avukat, doktor, kimyager, müşavir ve benzerlerini Kanunun şumülü dışında bırakmıştır. Bilâhare, 1939 yılında yürürlüğe giren 3656 sayılı Kanunla memuriyet niteliğinde olan işlerde ücretle çalışan personelin aylıkları ve terfileri bir nizamla bağlanmış, 3659 sayılı Kanunla ise Bankalar ve İktisadî Devlet Teşekkülleri memurlarının istihkaklarının kanunla tesbiti esası benimsenmiştir.

Her iki kanunda da kariyer sistemi esas alınmış ise de, bu prensibin bir gerçekleştirme aracı olan görevlerin sınıflandırılması yoluna gidilememiştir.

Bu kanunların ikinci bir zayıf noktasını bütün dünya memleketlerini sarsan büyük dünya krizinin yarattığı konjonktür içerisinde hazırlanmış olmaları yüzünden fiyat hareketleri nazara alınmaksızın sabit ücret esasını kabul etmiş olmaları teşkil etmektedir. Nitekim, 3656 sayılı Kanunun gerekçesinde de, tasarıya hükim olan düşüncenin personel masrafları yönünden Devlet Bütçesinin korunması olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Bununla beraber, İkinci Dünya Harbinin başlaması ile memleketimizde de fiyatların hızlı bir tempo ile yükselmesi karşısında bu mahzuru bir ölçüde giderebilmek için zaman zaman çıkarılan kanunlarla memurlara aynî yardım yapılması, giyim eşyası verilmesi, senede 3-5 maaş tutarında ikramiye ödenmesi gibi çarelere başvurulmuş ve bir kısım meslek mensupları içinde özel kanunlarla tazminat ve ödenek namı altında bazı ödemeler yapılması kabul edilmiştir.

Bunların dışında memurları tatmin için fazla mesai ücreti ödenmesi de Devlet Dairelerinde ve İktisadî Devlet Teşekküllerinde yaygın ve normal bir uygulama şeklini almıştır.

Bu sistemsiz uygulamanın giderilmesi için Maliye Bakanlığında çalışmalar yapılarak yeni bir Personel Kanunu Tasarısı hazırlanmış ve 1955 yılında parlâmentoya sevk edilmiş ise de gündeme alınmadığı halde tasarı kanunlaşmamış ve 1959 yılında 7244 sayılı Kanunla ikramiyeler kaldırılarak aylık tutarlarının bir misli arttırılması ile yetinilmiştir.

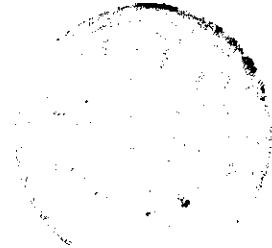
Daha sonra, memleketimizde bozulan personel rejiminin ıslah edilmesi maksadiyle 1961 yılı başlarında 160 sayılı Kanunla Devlet Personel Dairesi kurulmuş ve bu daire tarafından yabancı uzmanlardan da faydalanmak suretiyle Devlet Memurları Kanunu tasarısı adı ile bir tasarı hazırlanmasına başlanmış, bu arada memurların geçim sıkıntılarının giderilmesi için aylık ve ücret tutarlarına % 35 oranında bir zam yapılmıştır.

Devlet Personel Dairesince hazırlanan tasarı malî hükümleri 1.3.1966 dan geçerli olmak üzere 14.7.1965 tarihinde kabul edilmiş olmasına rağmen çeşitli nedenlerle Aralık 1970 tarihine kadar uygulanamamış ve bu devrede maaşlara % 10 - 15 nispetinde avans adı altında bir ilâve yapılması ile yetinilmiş, kanunun uygulanmasını sağlayacak değişiklikleri yapmak üzere dokuz kişilik bir komisyon kurulmuştur.

Komisyonca hazırlanan yeni tasarı tetkik safhasında iken Anayasa Mahkemesi Bütçe Kanununun Devlet Memurları Kanununun uygulanmasını erteleyen hükmünü iptal etmiş, bu durumda yeni bir kanunla, tasarı en geç 1971 takvim yılı başına kadar T.B.M.M.ne gönderilmek kaydıyla, uygulama yeniden ertelenmiştir.

Mezkûr kanunun neşrinden sonra 657 sayılı Kanunun uygulama olanaklarının sağlanması için gerekli değişiklikleri koordine görevi Maliye Bakanlığına verilmiş ve yapılan çalışmalar sonucunda 1327 sayılı kanun yürürlüğe konmuş bulunmaktadır.

Ancak bu güne kadar ki uygulama, kanunun gerek intibak hükümlerine yönelen pek çok tenkid ve şikayetlere yol açmış, bunlara bir çözüm yolu bulmak amacıyla önce bir değişiklik tasarısı hazırlanarak Başbakanlığa sunulmuş, bilâhare Yetki Kanunu alınması yoluna gidilmiş ve bu maksatla hazırlanan tasarı Yüce Meclisçe kabul edilerek 23.5.1972 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Devlet Memurları Kanununda değişiklik yapmak üzere yetki istenmesinin nedenlerini, Yetki Kanununun gerekçesinde ve kanunun müzakeresi sırasında yapılan açıklamalarda da belirtildiği veçhile, idare ve personel yönünden olmak üzere iki grupta toplamak mümkündür.

A- İdare ile ilgili sorunlar:

Bu sorunların doğuş nedenleri başlıca iki sebebe dayanmaktadır.

Bunlardan biri kurumların kanunu, özel durumlarının gereği olarak farklı anlayış içinde uygulamaları, diğeri ise 1327 Sayılı Kanunla değişik 657 sayılı kanunla getirilen hükümlerin Türk Kamu İdaresinin bünyesi ve personelinin durumu ile bir ölçüde bağdaşamamış olmasıdır.

Uygulamada bu güne kadar karşılaşılmış bulunulan sorunlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

1- 1327 Sayılı Kanunla değişik 657 sayılı Kanunla süresi ve niteliği ne olursa olsun her hizmetin bir kadroya bağlanması esasının getirilmiş olması kısa süreli ve mevsimlik işler ile sürekli olarak bir memur istihdamını gerektirmiyen hizmetler için kadro alınması mecburiyetini yaratmıştır. Devlet İstatistik Enstitüsünün anket işleri, kısa süreli kadastro işleri, orman yangını bekçileri, sanat okulları döner sermaye saymanlıkları... gibi işler bu meyanda zikredilebilir.

2- Sözleşmeli personel istihdamının çok sınırlı tutulmuş bulunması, yabancı dilde öğretim yapan kolej ve liselerde dahi yabancı öğretmen çalıştırılmasını problem haline getirmiştir.

3- Prensip olarak boşalan görevlere aşağı derecelerden memur tayininin ve lüzum hasıl olduğu hallerde memurların kadroları ile birlikte daha önemli görevlerde çalıştırılmaları imkânlarının kaldırılmış bulunması, idarî bünyedeki seyyaliyeti ve kadro mobilizasyonunu zedelemiştir.

4- İlk defa açıktan memuriyete tayinlerde merkezi imtihan usulünün getirilmiş olması kanunun tatbiki halinde boşalan kadroların uzun bir müddet açık kalması tehlikesini ortaya çıkarmıştır. İsviçre ve Danimarka gibi küçük ülkelerde böyle bir sisteme gidilebilirse de geniş bir araziye sahip olan memleketimizde mahalli memuriyetler için merkezi imtihan sisteminin savunulması gerçekten zor olmaktadır.

5- 1327 Sayılı Kanunla değişik 657 sayılı Kanundan evvelki devrede vekâlet ve ek görev uygulamasının yaygın bir hal almış olmasının bir tepkisi olarak sözü geçen kanunda bu iki müessese lüzümünden fazla tahdit edilmiş ve neticede evvelce az bir ücretle mevcut memurlar tarafından görülmekte olan işler için geniş çapta kadro talep edilmesi durumuyla karşı karşıya kalınmıştır.

6- Fazla mesainin, esas olarak izinle telâfisi yoluna gidilmiş olması ve 657 sayılı Kanunla bazı memurlara tevdi edilen ikinci görevlerin parasız yapılması esasının getirilmesi Anayasanın angaryayı men eden hükmüne aykırı olduğu iddialarına yer verdiği gibi işlerin lâıyıkı veçhile yapılmamasına da müncer olmuştur.

7- 657 sayılı Kanunla disiplin cezalarının çeşitleri sayılmış ancak bu cezaları gerektiren suçların nevi ve bunlara uygulanacak cezaların tesbiti tüzüğe bırakılmıştır.

Görevleri başında kalmalarında sakınca görülen memurların görevden uzaklaştırılmalarında memurların hukuku gözetilmiş, buna karşılık idarenin gerekleri yeterince nazara alınmamıştır. Meselâ mevcut hükme göre suçlu görülerek tutuklandığı veya gözaltına alındığı için görevden uzaklaştırılan bir memur vazife görmediği halde bile muhakemesi sonuna kadar tam maaşını alabilme imkanına sahip bulunmaktadır.

Yukarıda sayılan durumlara ilâveten kanunda bir takım boşlukların ve birbiriyle çelişen hükümlerin mevcudiyeti müşahade edilmiştir.

Bütün bu sorunlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmek istenen ve idarenin daha etken bir düzeye sokulması, hizmetle maliyet arasında rasyonel bir ilişkinin sağlanması ve kamu hizmetlerinin daha az masrafla gerçekleştirilmesi gibi reform olarak tanımlanan hususlarda anlayış farklarının doğmasına sebebiyet vermiş, neticede sınıflandırma, hukuki ve malî statülerin birleştirilmesi, tek istihdam, ücretin aleniliği ve denkliği, değişen katsayı personel hareketliliği, kamu kesimi ile özel kesim arasındaki iş gücünün optimal dağılımı gibi ilkelerden beklenen yararlar ümit edilen ölçüde gerçekleşmemiştir.

B- Memurlar ile ilgili sorunlar;

Devlet Memurları Kanununun memurlarla ilgili olarak ortaya çıkardığı sorunlar daha çok intibak hükümlerine yönelmiş bulunmaktadır. Nitekim bu maddelerin çoğunun gerek kendi içinde gerekse biribirleri arasında çelişkiler ve boşluklar bulunmakta, ifadeleri yetersiz kalmaktadır. Ayrıca 228 sayılı emekliliğe tabi hizmetlerle ihtiyarlık ve ölüm sigortalarına tâbi hizmetlerin birleştirilmesine ilişkin kanunda değişiklik yapan 1214 sayılı kanun uygulaması da bu tenkit ve şikayetlerin bir diğer kaynağı olmuştur.

İntibak hükümlerinin sonuçlarını ve bunların sebebiyet verdiği şikayetlerin en önemlilerini şöylece özetlemek mümkündür.

1- İlk defa memuriyete girenler için tahsil durumuna göre tesbit edilen giriş dereceleri, eski giriş derecelerinden daha yukarıda tesbit edilmiş olduğundan yeni memuriyete girenler eski memurlara yaklaşmıştır.

2- Devletin aslî görevlerini yapan maaşlı memurlar için intibakta kadro esas alındığı halde daimî hizmetlilerde emeklilik derecesi, geçici hizmetlilerle sözleşmeli ve yevmiyelilerde hizmet süresi nazara alınmıştır. Bu da maaşlı memurlarda bir hayal kırıklığı doğurmuştur.

3- Yevmiyeli teknik personelin intibakında yeni giriş derecelerinin esas alınması yüzünden, bunlar aynı işte çalışan maaşlı meslektaşlarının en az iki derece üzerlerine geçmiştir.

4- Özel sektörde sigorta primi ödemek suretiyle geçen hizmetlerin ücretlilerin derece intibakında sayılması, bir kaç senedenberi Devlet hizmetinde çalışan bir hizmetlinin maaşının kendi âmirinin birkaç derece üzerine çıkarılması gibi bir netice doğurmuştur.

Bütün bu durumların düzeltilmesi, şikayetlerin giderilmesi için hazırlanan kararname, yukarıda iki grup halinde gösterilen sorunlara uygun olarak, problemi idare ve personel açısından ele almış ve genel olarak aşağıdaki hususları sağlamıştır.

./..

I- Personel ile ilgili düzeltmeler ve getirilen hükümler:

Plân hedeflerine uygun olarak orta dereceli meslek okulları teşvik edilmekte, mesleki kurs görenlere imkânlar getirilmekte, üst dereceden aylık alanların kadro sorunu halledilmekte, din görevlilerinin durumunda insicam sağlanmakta, teknik hizmetler sınıfına yeni imkânlar verilmekte, bütün sınıflarda eski ve yeni personelin başlangıç dereceleri aynı duruma getirilmekte, yüksek öğrenim üstü uzmanlık eğitimi yapan eski veya yeni personel arasında eşitlik sağlanmakta, askerlik görevini yapmakta olan personelin durumu düzeltilmekte, barem altında, stajiyer öğretmenlikte, namzetlikte geçen sürelerle kadrosuzluk sebebiyle beklemiş olanların kayıpları bazı kayıt ve şartlarla değerlendirilmektedir.

Bu suretle uygulamada, amacın dışına çıkılmasına sebep olacak personel problemleri imkân ölçüsünde giderilmekte, eski ve yeni personel arasında hizmet, öğrenim durumu ve statü esaslarına göre bir eşitlik getirilmektedir.

II- İdarenin gerekleri açısından yapılan düzenlemeler:

Kanunun kapsamı, getirilen istihdam şekilleri, memuriyete alınma, istisnai memurluklar, memuriyette yükselmeler, yer ve görev değiştirmeler, ek görevler, vekâlet görevleri, disiplin hükümleri, görevden uzaklaştırma, bazı sosyal haklar ve mecburi hizmet müessesesi yeni anlayış içinde ele alınmakta ve idare ile personel arasındaki ilişki bakımından daha rasyonel esaslar getirilmesine çalışılmaktadır.

II
KARARNAME
MADDE GEREKÇELERİ

Madde: 1- Bu maddede, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun hiç değişmiyen maddeleri ile 1327 sayılı Kanunla değişmiş maddelerinden hangilerinin bu kararname ile değişikliğe tâbi tutulduğu gösterilmektedir.

Madde: 2- Tasarının bu maddesinde, Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı kanunla değişik 36 ncı maddesinin hangi fıkralarının değiştirildiği gösterilmektedir ve bu maddenin (B) bendine bu fıkra eklendiği belirtilmektedir.

Madde: 3- Kararnamenin bu maddesinde Devlet Memurları Kanununun değişikliğe tâbi tutulan geçici maddeleri belirtilmektedir.

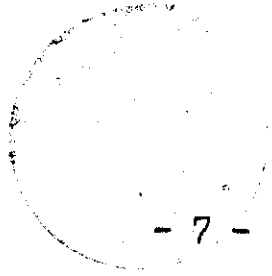
Madde: 4- Bu maddede, Devlet Memurları Kanununa 1327 sayılı kanunun 90 ıncı maddesiyle getirilen ek geçici maddelerden hangilerinin değişikliğe tâbi tutulduğu belirtilmekte ve yeniden eklenen ek geçici maddeler gösterilmektedir.

Madde: 5- Maddede, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bu kararname ile kaldırılan maddeleri yer almaktadır.

Geçici madde 1- Kararnamenin yürürlük esaslarına düzenliyen bu maddesiyle, 30.11.1970 tarihi ile kararnamenin yürürlüğe gireceği tarih arasında geçen sürenin nasıl değerlendirileceği hükme bağlanmaktadır.

Geçici madde 2- Yine yürürlük esaslarına ilişkin bu madde ile ise kararnamenin intibak hükümlerinin uygulanması sonucunda Devlet memuru lehine doğan durumlar dolayısıyla 1.3.1970 tarihinden 1.6.1973 tarihine kadar geçen süre için bir ödeme yapılmıyacağı hükmü getirilmekte ve bu kararname hükümlerine göre yapılacak işlemler sonucunda bulunacak derece ve kademe, Devlet memurunun halen bulunduğu derece ve kademedan aşağı ise, aradaki farkın kademe ilerlemesi

./..

ve derece yükselmesi suretiyle giderilinceye kadar ödenmesine devam olunacağı öngörülmekte, ancak bu yükselmede, emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin, ilgililerin öğrenim durumlarına göre yükselabilecekleri dereceyi geçemeyeceği kabul edilmektedir. Maddenin 3 üncü fıkrasıyla, ilgililerden 1.3.1973 tarihinden itibaren bir yıl içinde emekliye ayrılma talebinde bulunanların emeklilik işlemlerinin, kararname ile getirilen intibak hükümlerinin uygulanmasından önceki emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri üzerinden yapılacağı öngörülmektedir.

Ayrıca, bu kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihle 1.3.1973 tarihi arasında yaş haddi ve ölüm sebebiyle haklarında emeklilik işlemi uygulananlardan, kararname hükümlerine göre yapılacak intibakları sırasında kazanılmış hak aylıkları yükselmiş bulunanların, emekli aylık ve ikramiyelerinin yeni tutarlar üzerinden hesap edileceği kabul edilmektedir.

Madde: 6- Tasarının bu maddesiyle, Kararnamenin yürürlüğe gireceği tarih gösterilmektedir.

Madde: 7- Bu maddede, Kararname hükümlerinin Bakanlar Kurulunca yürütüleceği belirtilmektedir.

III

KARARNAME İLE DEĞİŞTİRİLEN, EKLENEN VE KALDIRILAN MADDE- LERİN GEREKÇELERİ

A- Değiştirilen ve eklenen maddelerin gerekçeleri:

Madde: 1- Kanunla ihdas edilen tabii afetler ve gecekondular fonları gibi fonlardan ücret alanlarında Kanunun kapsamına alınması için maddeye, döner sermayeli kuruluşlar ibaresinden sonra "Kanunlarla ihdas edilen fonlardan" ibaresi ilâve edilmiş; san'atkâr olmaları nedeniyle Devlet memuru niteliğinde olmayan ve bu kanun hükümlerine özel kanunları çıkıncaya kadar ek geçici maddelerle tabi tutulan Devlet Opera ve Balesi san'atkâr, uzman memur, uygulatıcı uzman memur, stajyerlerinin kanun kapsamı içinde olmaları hususundaki tereddütlerin giderilmesi için bu husus maddede tasrih edilmiş ve maddenin yazılışı bakımından bazı küçük tasahihler yapılmıştır.

Madde: 2- İfadesi düzeltilmiş ve kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerin Bakanlar Kurulu'nda yürürlüğe konulması bakımından maddeye açıklık getirilmiştir.

Madde: 4- Devlet Memurları Kanunu tek istihdam prensibini esas almış ve bunun istisnası olarak yalnız geçici mahiyeteki işler için sözleşmeli personel istihdamı ile işçi çalıştırılmasına cevaz vermiştir. Tatbikatta bunun mahzurları görüldüğünden yabancı personel ile tarihi belge ve tapu kayıtları gibi eski kayıtlarla yazılmış kayıtların değerlendirilmesi işlerinde çalışanların ve mütercimlerin sözleşme ile istihdamları imkânı sağlanmıştır.

Diğer taraftan bazı mevsimlik ve geçici işlerin gördürülmesi bakımından gündelikle geçici personel çalıştırılmasına imkân verilmiştir. Bu gibilere tarım ve sanayi sayımında, anket, Spor Toto işlerinde çalıştırılacak personel örnek olarak gösterilebilir.

./..

Aynı maddede yapılan bir değişiklikle ayrıca, Devlet memuru tanımına girip de zorunlu hallerde işçiler ile gördürülmesi uygun görülen aşçılık, fırıncılık gibi hizmetlerin ve bazı dış kuruluş hizmetlerinin kanunda belirtilen yerlerde Bakanlar Kurulunca karar verilmek suretile yevmiye ile yürütülmesi sağlanmıştır.

Madde: 5- Bu madde yeni 4 ncü maddeye uygun olarak değiştirilmiştir.

Madde:33- Bu maddede Milli güvenliğe ilişkin hizmetlerin gizliliğini sağlamak üzere gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Madde:36- Mer'î Kanunda lise dengi meslek okullarından mezun olanlar genel idare hizmetleri sınıfı dışındaki sınıflarda istihdam edildikleri takdirde 12 nci derece ile hizmete alındıkları halde ortaokul öğrenimi üzerine 3 yıllık mesleki tahsil gören bazı meslek okulları mezunları genel idare sınıfında çalışmaları sebebiyle 13 ncü dereceden göreve başlamaktadırlar. Bu durumun giderilmesi için orta sınıf memur yetiştiren bu gibi okul mezunlarına olan ihtiyaç da nazara alınarak, bunların mesleki öğrenim görmüş diğer memurların başlangıç derecelerine çıkarılması uygun görülmüş maddenin genel idare hizmetleri kısmının (c) fıkrası değiştirilmiştir.

Sağlık sınıfına dahil personel için yapılan değişiklik, yüksek tahsil görmemiş olan yardımcı personelin dışarıda geçen sürelerinin memur meslekdaşlarının memurlukta geçen süreleri gibi değerlendirilmesi maksadıyla yapılmıştır.

Din hizmetleri sınıfının (b) ve (c) fıkraları, bu fıkralarla (a) fıkrası arasında yükselme dereceleri bakımından mevcut dengesizlik nedeniyle düzeltilmiştir. Nitekim değişikliktен önceki metne göre ilk okul mezunu bir vaiz veya müftü 7 nci dereceye yükselirken İmam-Hatip Okul mezunu olan aynı görevli ancak 9 uncu dereceye kadar yükselebilmektedir.

Bazı kuruluşların okul niteliğinde kursu mevcuttur. Bura-ya en az ortaokul öğrenimi görmüş ve memurlukta müsbet sicil almış olanlar arasında yazılı ve bilâhare sözlü olarak yapılan

müسابaka imtihanında başarı gösterenler alınmakta ve bunlar iki senelik öğrenimden sonra uygun görülen görevlere atanmaktadırlar. Mer'i kanuna göre bu gibiler orta okul mezunları gibi ancak 15-9 uncu derecelerdeki görevlerde çalıştırılabileceklerinden eğitimden beklenen fayda sağlanamamakta ve kuruluşların taşra teşkilâtındaki sorumlu bir çok görevlerinin boş kalması gibi bir durumla karşılaşmaktadır. Bu bakımdan memurların kursa rağbetlerini ve lise öğrenimi görmüş memurlar gibi en çok 5 nci dereceye kadar olan görevlere atanabilmelerini sağlamak için maddenin (A) bendinin (a) fıkrası değiştirilmiştir.

Ayrıca, müşterek hükümlerde yazılan değişikliklerle öğretim süreleri farklı yüksek okul mezunları bakımından denge sağlanmış, kariyer müfettişliklere ilişkin istisna hükmü genişletilmiş, değerlendirilecek hizmet süreleri hükmüne açıklık getirilmiş, MİT Teşkilâtının özel statüsünü nedeniyle bir fıkra eklenmiştir.

Madde: 45- Maddenin 2 nci bendi ile hizmetin yürütülmesini teminen 10 ncu dereceyi aşmamak kaydıyla belirli şartlarla en çok iki üst dereceden bir kadroya kadro karşılık gösterilerek atanâ yapılacaktır. Bu takdirde atanan kimse tahsil durumu itibarıyla giriş derecesinin aylığını alacaktır. Bu maddede yapılan bir diğer değişiklik idarenin memurun görevini değiştirmesine ilişkin hükme açıklık getirmektedir.

Madde: 46 ve 47- Bu maddeler ile ilk defa Devlet Memurluğuna alınacaklar için lüzumsuz ve uygulama imkânı olmayan formaliteler getirilmiş olduğundan kamu görevini aksatan bu formalitelerin kaldırılması ve basite ircaı maksadıyla gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Madde 50- Maddeye yeterlik sınavı dahil edilmiştir.

Madde:51- Sınav sonuçlarının Resmî Gazete ile yayınlanması lüzumsuz görülerek kaldırılmıştır.

Madde:59- İstisnai memurlukları gösteren bu maddeye 1327 sayılı Kanunun 74 üncü maddesi ile eklenen ek 4 üncü maddeye girenler, Uluslararası ün yapmış üstün yeteneklere sahip Devlet

sanatçıları, Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirleri, Başbakanlık Özel Müşavirleri, belirli adette basın ve halkla ilişkiler Müşavirleri dahil edilmiştir.

Madde:60- Din İşleri Yüksek Kurulu üyeliklerinde olduğu gibi istisnaî memurluklara atanacaklar için, kanunlarında özel şartlar bulunduğu takdirde saklı tutulması bakımından gerekli değişiklikler yapılmış Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirleri ile Devlet sanatçıları-
nın özel niteliklerinin tesbiti hakkında hükümler getirilmiştir.

Madde:61- Maddede yapılan değişikliklerle bazı ihtisas kadrolarında kademe ilerlemesi yapabilme imkânı sağlanmıştır.

Madde:62- 170, 171 ve 172 inci maddelerdeki bu madde ile ilgili hükümlerin insicam bakımından buraya alınması uygun görülmüş, ayrıca maddeye açıklık ve uygulama kolaylığı getirilmiş yolluklarla ilişki kurulmuş ve savaş ve olağanüstü hallerde yerleri değiştirilen memurların hareket sürelerinin hükümetçe kısaltılmasına imkân veren bir hüküm ilâve edilmiştir.

Madde:63- Madde, 62 inci maddeye uygun olarak değiştirilmiş, göreve son verme, cezai bir mahiyet taşıdığından bu ibare "memuriyetten çekilmiş sayılırlar" şekline getirilmiş ve bunun için de 94 üncü maddede olduğu gibi 10 günlük ek bir süre daha tanınmıştır. Ayrıca ilk defa veya yeniden memuriyete atanmaların iki ay içinde görevlerine başlamamaları halinde atanma işlemlerinin iptal edileceği hükmü kabul olunmuştur.

Madde:66- Kademe ilerlemesinde görev ve sorumluluk değişmediği cihetle atanmaları Bakanlar Kurulu veya müşterek kararla yapılan memurların kademe terfilerinin ilgili Bakanlarca yapılmasını temin için madde değiştirilmiş, derece yükselmesine ilişkin esaslara açıklık getirilmiştir.

Madde:68- Bu maddede başlıca 4 değişiklik yapılmıştır. İlk olarak 1,2,3 ve 4 üncü derecelere alt derecelerden atananların, atandıkları derece aylığını müktesep hak olarak alıncaya kadar kademe ilerlemesinden istifade edip edemeyecekleri konusunda tatbikatta tereddüde düşülmüş olduğundan maddeye açıklık getirilmiş-

tir. İkinci olarak, bazı durumlarda, boşalan kadroların, bir alt derecedeki memurlarla doldurulması mümkün olmadığından bu kadrolara iki alt derecedeki memurların kendi müktesep hak dereceleri ile tayinlerine cevaz verilmiştir. Bu suretle idareye bir hareket serbestisi sağlanmış olmaktadır.

Yapılan üçüncü değişiklik ile 1 ve 2 nci derece görevlere atanabilmek için 15 yıllık hizmete sahip olma şartı getirilmiş, 3 ve 4 üncü dereceler için 10 yıl şartı muhafaza edilmiştir. Ayrıca 10 ve 15 yılın hesabına ilişkin hükmün ifadesi değiştirilerek açıklık sağlanmıştır.

Son değişiklikle ise aynı derecede daha önce bulunma halinde eskiden geçen sürelerin kademe ilerlemesi olarak değerlendirilmesi kabul edilmiştir.

Madde:71- Bu maddede, memurların bir sınıftan diğer bir sınıfa geçmelerinde yalnız eşit dereceler arasındaki nakillerden bahsedilmiş olduğundan terfi suretiyle sınıf değiştirmenin mümkün olamayacağı gibi bir anlam çıkmaktadır. Bu hususun açıklığa kavuşturulması için yükselme suretiyle de sınıf değiştirmenin caiz olduğu maddede tasrih edilmiş ve bu arada memurları bir dereceye kadar mesleklerine bağliyabilmek için eski sınıflarında giriş derecelerinde iktisap ettikleri avantajın ancak bir terfi süresinden sonra nakledilenlere tanınması uygun görülmüştür. Öğretmen, polis ve teknik personelin sınıflarında bir terfi süresi kalmadan bilfarz genel idare hizmetleri sınıfına geçmeleri halinde ilk terfi süreleri evvelce kazandıkları dereceye tekabül eden süre kadar uzamış olacaktır.

Ayrıca yapılan diğer bir değişiklikle idarenin memurlarını sınıf değiştirerek ataması imkânı sağlanmıştır.

Madde: 74- Mer'i hüküm, bir kurundan diğer bir kuruma nakledilen memurlar için terfi suretiyle nakil imkânını vermemektedir. Terfi şartlarını haiz memurların başka kurumlara nakillerinin kısıtlanması hiçbir suretle savunulamayacağından terfi senelerini doldurmuş ve yeterliklerini isbat etmiş memurların diğer kurumlara da terfian atanmaları imkânı sağlanmış ve 75 inci madde hükmü de bu madde metnine dahil edilmiştir.

Madde: 76- Memurların mevcut Kanunla memurların yalnız kadro ünvanlarının gerektirdiği işlerde çalıştırılmalarına cevaz verilmiş ve başka görevlere naklen veya terfian atanmaları yasaklanmıştır. Bu hal ise idareyi hizmet icaplarının gerektirdiği seyyaliyetten yoksun bırakmak suretiyle kamu görevlerinin aksamasına yol açmaktadır. Yapılan değişiklikle seyyaliyet sağlanmıştır.

Madde: 80- Bu maddede yapılan değişiklikle M.İ.T. için özel durumu nedeniyle bir ayrıcalık sağlanmıştır.

Madde: 82- Yapılan değişiklikle hazarda talim ve manevra maksadiyle, seferde muvazzaflık hizmeti dışında silâh altına alınan memurların terhislerinde görevlerine başlamaları hakkında yer değiştirme suretiyle başka mahallere nakledilen memurlar için konulan hükümlerin uygulanacağı açıklanmıştır. Mer'i madde hükmünde ise zamanında vazifelerine başlanıyanların görevlerine son verileceği yazılıdır. Göreve son verme cezai bir mahiyet taşıdığından, bunun yerine 62 ve 63 üncü madde hükümlerinin bunlar için de uygulanması kabul edilmiştir.

Madde: 86- Memurlara asli görevlerine ilâveten süresiz olarak aylıksız vekâlet görevi yüklenmesi, bir nevi angarya telâkki edilebileceği gibi hizmetin de gereği şekilde yapılmasına bir engel teşkil edecektir. Bu bakımdan tayin edilen vekil memurlara dolu kadroya vekâlet kaydıyla üç aydan fazlası için aylık ödenmesi ön görülmüş ve veteriner hekimlerin ikinci görev almaları 88 nci madde ile sağlanmış olduğu cihetle buhlar için vekâlette ayrıca istisnai bir hüküm bulunmasına lüzum kalmamıştır. Maddede geçen kurum tabiri kuruluşların merkez ve taşra teşkilâtlarını küll olarak ifade etmektedir.

Madde: 87- Devlet Memurlarının ikinci görev alabilecekleri istisnai halleri gösteren 88 nci maddede yapılan değişikliğe uygun olarak maddenin ifade şekli değiştirilmiştir. Bunun dışında memurlardan bilirkişi, hakem ve tasfiye memuru seçilenlere yetkili mercilerce takdir edilen ücretler ve özel kanunlarla kurulan kurul, komisyon ve jurilere aslî görevleri dışında iştirak edenler ile bazı özel hizmetler için tesbit olunan ücretler yasak dışında bırakılmıştır.

Madde: 88- Devlet memurları kanununda, her hizmetin müstakil bir kadroya bağlanması prensibinden hareket edilmiş ve kanunla görevlerine ilâve olarak bazı memurlara gördürülmesi kabul edilen hizmetlerin parasız olarak yapılması hükme bağlanmıştır. Bu durum memleket-te kadroların lüzumundan fazla şişmesine yol açacağı gibi Anayasada tasrih edilen "angarya yasağı" ilkesine de aykırı düşmektedir.

Örneğin gayet cüz'i sermayelerle iş gören sanat okulu ve enstitülerindöner sermayelerinin saymanlık görevleri eskiden 100-300 lira aylıkla okul kâtiplerine yaptırılırken kanundan sonra bun-lar için dahi kadro alınmasına lüzum hasıl olmuştur. Bazı dai-relerin ek görev suretiyle gördürülen doktorlukları için de durum aynıdır.

Devlet memurları kanunundan sonra her hangi vilâyetteki bir Hazine avukatı, orman idaresi, vakıflar, karayolları gibi katma bütçeli dairelerin avukatlığını yapamaz duruma gelmiştir. Bu şekil devam ettiği takdirde bir vilâyette her daire için müstakil avukat istihdamı gerekecektir. Kefalet sandıkları yönetim kurulu üyelikleri ile bazı müesseselerin müdürlükleri gibi görevler için de ya müstakil kadro alınması ve yahut da mevcut memurlara bu görevlerin parasız olarak yaptırılması icap etmektedir. Hastahane baştabipliği okul müdürlüğü, laboratuvar şefliği gibi idari görevler için de durum aynıdır. Mahzurları aşikâr olan bu uygulamanın islahı için maddede gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Madde: 89- Kanunda ek ders ücreti kadroya bağlanmıştır. Bu ise haftada 3 saat olan bir ders için dahi kadro verilmesi sonucunu doğurmuş olduğundan bu madde metninden "kadro" ibaresi kaldırılmıştır. Ayrıca sınav aylarında sınavlarda görevli öğretmenlere yılda en çok iki aylık ders görev ücreti verilmesi hususu sağlanmış ve Üniversite ve Akademiler hariç haftalık ders saatinden az olan boş-derslerin Devlet Memurlarına ders saati ücreti ödenmek suretiyle gördürülmesi temin edilmiştir.

Madde: 90- Ühdelerinde okul ve enstitü müdürlüğü, baş yardımcılık, yardımcılık gibi idari görev bulunan öğretmenlerin ek ders görevi de alabilmelerini sağlamak için maddeye bir istisna getirilmiştir. Ayrıca ek ders görevi, vekalet gibi ek görevlerin bir memur uhdesinde toplanması uygun görüldüğünden, gerekli kısıtlama hükmü konulmuştur.

Madde: 97- Görevden çekilenler için konulmuş bulunan bir daha Devlet memurluğuna alınmama cezası ağır görüldüğünden ayrılma şekillerine göre yeniden Devlet Memurluğuna alınma muhtelif müddetlerle sınırlandırılmıştır.

Madde: 125- Kanunda disiplin ~~cezası~~ gösterilmiş ve bu cezaları gerektiren fiil ve hareketlerin tüzükle belirtilmesi öngörülmüştür. Bu şekil Anayasanın 117 inci maddesi ile bu kanunun 2 ve 18 inci maddeleri hükümlerine aykırı görüldüğünden disiplin cezasını gerektiren fiil ve hareketler kanun metnine alınmış ve ayrıca özel kanunların bu husustaki hükümleri saklı tutulmuştur.

Madde: 126- Tayinleri Bakanlar Kurulu tarafından veya müşterek kararlarla yapılan memurlar için uyarma ve kınama cezalarının resen, diğer cezaların ise yetkili disiplin kurulunun mütalâası alındıktan sonra ilgili Bakanlar tarafından verileceği maddede tasrih edilmiştir. Bu husus kamu görevlerinin bir düzen ve disiplin içinde yürütülmesi için lüzumlu mütalâa edilmiştir. Kaldığı bir memura uyarma cezası verilebilmesi için Bakanlar Kuruluna gidilmesi bu kurulu fuzulen işgal edecektir.

Madde: 127- 125 ve 126 ncı maddelerde yapılan değişikliklere göre ifadede gereken düzeltmeler yapılmıştır.

Madde: 132- Uyarma ve kınama dışındaki cezaların hangi tarihten itibaren hüküm ifade edeceği hususunda bir sarahat bulunmadığından bu cihet ilâve edilmiştir.

Madde: 134- Kanunda yüksek disiplin kurullarının nerede ve nasıl kurulacağı hakkında bir hüküm bulunmadığından bu husus maddeye ilâve edilmiştir.

Madde: 135 ve 136- 125 inci maddeye yapılan değişikliğe uygun olarak ifade düzetmesi yapılmıştır.

Madde: 139- Maddede ön görülen (3) günlük süre hizmeti aksattığı ve uygulamada güçlükler yarattığı için (10) güne çıkarılmıştır.

Madde: 141- Mevcut maddede görevden uzaklaştırılan memurların her türlü haklarının devam edeceği yazılıdır. Bu madde hükmüne göre suçlu olduklarına dair elde kuvvetli delil ve karineler bulunan memurlara dahi muhakemeleri sonuna kadar vazife görmeden aylıkları tam olarak ödenecektir.

Hernekadar sosyal bir anlamı varsa da bu tutum istihdam edilenin menfaatinin Devlet menfaatından üstün tutulması gibi bir sonuç yaratmaktadır. Bu bakımdan makul bir çözüm yolu olduğu düşüncesiyle 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun bu konudaki esasları nazara alınarak madde metni yeniden düzenlenmiştir.

Madde: 146- 1389 sayılı Kanuna göre avukatlara ödenen vekâlet ücreti 1327 sayılı Kanunla kaldırılmış olmasına rağmen mahkemelerce, hükmolunan vekâlet ücretinin, avukatlık kanununun 164 üncü maddesine dayanılarak davayı takip eden avukatlara ödenmesi hususunda kararlar verildiğinden evvelce % 70 üzerinden ödenen bu ücretin tamamının avukata ödenmesi gibi bir durumla karşılaşılmış bulunmaktadır. Gerek mahkemelerce verilen bu kararlar, gerekse vekâlet ücretinin hazine avukatları için bir nevi teşvik unsuru olduğu nazara alınarak maddeye son fıkra ilâve edilmiş ve verilecek vekâlet ücreti miktarı bir tavanla sınırlandırılmıştır. Vakıflar Genel Müdürlüğü avukatları da aynı durumda bulunmaları sebebiyle fıkra metnine alınmıştır.

Ayrıca, hizmetin arzu edilen ölçüde sağlanabilmesi bakımından Gümrük Kanununun 161 nci maddesi ile cezaevleri döner sermayelerine ilişkin hüküm istisnalara dahil edilmiştir.

Madde: 147- Yapılan değişiklikle geçici personelin sözleşme ile yevmiye alacağı kabul olunmuş, ders saati ücreti için kadro esası terk edilmiş ve işgüçlüğü ile iş riskinin tarifi değiştirilmiş olduğundan bunlarla ilgili tarifler de yeniden düzenlenmiştir.

Madde: 157- Maddede yapılan değişiklikle yurtdışı katsayısının tesbitine ilişkin unsurlara açıklık getirilmiştir.

Madde: 159- 1327 Sayılı Kanunun T.B.M.Meclisinde görüşülmesi sırasında 65 inci maddede yapılan tadile uygun olarak düzeltilmesi gerekirken aynen bırakılmış olan bu maddenin (a) ve (b) fıkraları mezkûr maddeye uygun olarak düzeltilmiş ve (c) fıkrası 36 ncı madde ile çelişki halinde olması sebebiyle kaldırılmıştır.

Madde: 165- Madde, açıktan memurluğa atananlara ait olduğu halde bu husus metinde sarıh olarak ifade edilmemiş olduğundan maddeye açıklık getirilmiştir.

Madde: 167- 161 inci maddenin (B) bendindeki özel durumu da kapsıyacak şekilde değiştirilmiştir.

Madde: 169- Başka yerlerdeki görevlere nakledilen memurların eski görevlerinden ayrıldıkları tarihten sonraki ilk aylıklarının yeni görev yerinde ve kadro tasarrufatından ödenmesi esası getirilmiştir.

Giderler bakımından, bütçe uygulamalarında esas, herhangi bir hizmetin karşılığının ait olduğu bütçeden ödenmesi olduğundan, bu prensipten hareket edilerek değişik bütçeli daireler arasında yapılan nakillerde memurun yeni görevinde işe başladığı aya ait aylığının hangi kurumca ve ne şekilde ödeneceği bir esasa bağlanmıştır.

Madde: 170- İzinde veya geçici görevde iken görev yeri değiştirilen memurların aylıkları için de bu durumun devamınca, eski görev yerinden ve kadro tasarrufundan ödenme esası getirilmektedir.

Madde-171: Maddeye açıklık getirilmekte ve devir işleriyle meşgul sayman ve sayman mutemetlerinin aylıklarının eski görev yerlerinde kadro tasarruflarından ödeneceği belirtilmektedir.

Madde:172 - Maddeye açıklık getirilmekte ve görev yerleri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenlerin aylıklarının eski yerlerinden ödeneceği belirtilmektedir.

Madde: 175- Bir görevin asaleten veya vekâlet suretiyle yapılması o görevin mahiyetini değiştirmeyeceğinden vekâlet aylığının hesabında memurun değil yapılan görev için tahsis edilen kadro aylığının esas alınması tabii görülmüş ve bu sebeple de 1327 sayılı Kanundan önceki tatbikata gidilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası ile de 88 inci maddeye göre memurların alabilecekleri ikinci görevler için verilecek aylık veya ücret miktarının birinci derecenin ilk kademe aylığının 1/3 ü ile sınırlandırılması, tabip, veteriner ve öğretmenler tarafından yapılan idari görevlerin ünvan adet ve ücret miktarlarının bütçe kanunlarında gösterilmesi uygun bulunmuştur.

Ayrıca, aylıklar dışında yapılacak ödemelerin belirli bir sınırla tahdidinde fayda mütalâa edilmiş; maddeye bu hususu tenin edecek bir hüküm getirilmiştir.

Madde: 178- Kanunun 99 uncu maddesinde memurların haftalık çalışma saatleri 39 saat olarak tesbit edilmiş ve bu sürenin üstünde çalışılan saatlerin yıllık izinle telafisi cinetine gidilmiştir. 178 nci maddede ise bu kaideye bir istisna olarak bazı mecllek mensupları için fazla çalışma ücreti kabul edilmiştir. Bu istisna ve sınırlama tatbikatta bilhassa işçi çalıştıran yerlerde bazı güçlülklere yol açmıştır. Bu bakımdan, uygulamanın sonuçları göz önünde bulundurulmak suretiyle, maddede gerekli değişiklikler yapılmış, fazla çalışma süresi belirli bir süre ile tahdit edilmiş ve çalışma sisteminin farklılığı nedeniyle MİT için ayrı bir fıkra düzenlenmiştir.

Madde: 180- Yabancı memleketlere atanan veya bunlardan merkeze nakledilen memurların yurt dışı ve yurt içi aylıklarının başlangıç tarihini tesbit eden bu maddede ensali aylığın hangi tarihten itibaren verilmeye başlanacağı kesin olarak belirtilmemiş olduğundan uygulamada tereddüde düşülmektedir.

Bu bakımdan madde yeniden düzenlenmiş, yurt dışına gidişte göreve başlama, yurt dışından yurtiçine gelişte tebliğ esası kabul edilmiştir.

Madde: 210- Bu maddede yapılan değişiklikte devlet memurunun geçici görev, staj, kurs gibi nedenlerle, yurt dışında iken veya yurtiçinde ölmesi halinde cenaze masraflarına ilâveten cenaze nakil giderlerinin de devletçe karşılanması, ayrıca yurt dışında daimi görevde bulunanların bakmakla yükümlü oldukları kimselerin ölümleri halinde de aynı ödemelerin yapılması esası kabul edilmiştir.

Madde: 224- Öğrenimde fırsat eşitliğinin sağlanması gibi bir gaye ile ortaokul ve liselerde parasız yatılı okutulan öğrencilere çeşitli nedenlerle Devlet sektöründe istihdamlarının mümkün olmaması halinde otelcilik okulu, san'at enstitüsü gibi orta dereceli okullarda ve yüksek öğretim kurumlarında Devlet tarafından okutulana mecburi hizmet yüklenmemesi için maddede gerekli değişiklik yapılmış; ayrıca mecburi hizmet devrine ilişkin hükümler getirilmiştir.

Madde: 225- Madde ile yapılan değişiklikte iki kat tutarında olan tazminat mahiyetindeki masraf miktarı yüzde elliye indirilmektedir.

Ayrıca hizmetlerine lüzum olmadığına ilgili kurumun teklifi Maliye Bakanlığının uygun görüşüne istinaden Bakanlar Kurulunca karar verilenlerin mecburi hizmet yükümlülüklerinin ortadan kalkacağı veya krediye dönüştürüleceği kabul edilmektedir.

Madde:232 - Bu maddede yapılan değişiklikle İç Hizmet Kanununun özelliği nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde alışan personele fazla çalışma ücreti hakkındaki hükümlerin de uygulanmaması kabul edilmiştir.

Geçici Madde: (5,6 ve 13) - Mer'i hükünlerde Devlet Memurları Kanununa göre yapılacak yan ödemelerin mukayesede nazara alınmamış olması, bu maddeler hükümlerinden faydalananacak memurlara, haksız yere ve bu maddelerin maksadını aşan bir ödeme yapılması sonucunu doğurduğundan gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Diğer taraftan kanunla memurların emeklilik derecelerinin düşürölmesi bahis konusu olanıyacağı cihetle evvelce iktisap edilen emeklilik derecelerinin düşürölmemesi için bir nev'i haşiv olarak konulmuş bulunan geçici 5 inci maddenin buna ait hükmü kaldırılmıştır.

Ödenecek farkların bütçelerde ayrı tertiplerde gösterilmesi yerine aylık tertiplerinden ödenmesi uygun görölerek aynı maddenin son fıkrası da çıkarılmıştır.

Geçici Madde: 8- Mer'i hükümde yalnız 4/10195 sayı 1 kararnameye bağlı Muayyen ve Muvakkat Müddetli Hizmetlerde alıştırılacak Yevmiyeli Personel Yönetmeliği gereğince istihdam edilen teknik personele yer verilmişken, yapılan değişiklikle işçiler için de aynı hükmün tatbiki imkânı sağlanmıştı.

Geçici Madde: 20- Bu kanunla öngörölün tüzük ve yönetmeliklerin hazırlanıp yürürlüğe konulmasına kadar eski kanun tüzük ve yönetmelikler hükümlerinin uygulanması kabul edilmiş, (Bu konuda eski hükümlerde 6 aylık bir süre bulunmakta idi.) ayrıca yapılan ilâve ile eski hükümlerin uygulanması dolayısıyla bir ödemenin söz konusu olması halinde bunların bu kanun uyarınca hangi ödemelere tekaböl ettiğinin Bakanlar Kurulunca tesbiti esası getirilmiştir.

Bunlara ilaveten getirilen yeni bir hükümle de, tüzük çıkıncaya kadar, disiplin hükümlerinin uygulanma olanakları sağlanmıştı.

Ek Geçici Madde: 2- Aylıklı veya ücretli barem içi kadrolarda çalışmakta olan personelin intibakı ile ilgili bulunan bu madde tatbikatta pek çok ihtilâf ve şikâyetlere yol açmış, değiştirilmesinde kesin zorunluluklar ortaya çıkıştır. Yapılan değişiklikler ve bunları gerektiren sebepler aşağıda bent sırasıyla açıklanmıştır.

1- Maddenin 2 inci paragrafına metne açıklık getirmek bakımından "aşağıdaki bentler hükümleri saklı kalmak şartıyla....." ibaresi eklenmiş ve "kadro aylığı..... lira olanlar" ibaresi "..... kadro aylığını kazanılmış hak olarak alanlar" şeklinde değiştirilmiştir.

2- Tasarının (A) bendi maddenin (b) bendine tekabül etmektedir. İntibaklarda kadronun esas alınması ve bilhassa hiyerarşik olmıyan memuriyetlerde, aynı işi gören, aynı tahsil seviyesinde ve aynı hizmet kıdeminde bulunan kimselerin farklı derecelere intibak ettirilmeleri, bir kısmının terfi imkânlarının durdurulması pek çok şikâyetlere sebep olmuş, bir haksızlık olarak mütalâa edilmiş, Anayasa Mahkemesince de bu yönde karar alınmıştır. Yapılan değişiklikle bulunduğu derecede 3 üste kadar maaş almağa cevaz veren 242 sayılı Kanuna göre terfi hak kazanmış bu gibi kimselerin, Anayasa Mahkemesinin iptâl kararı da gözönüne alınarak, şikâyetlerini giderebilmek için aldıkları aylık veya ücretlerine tekabül eden derecelere intibak ettirilmeleri ve bunun sonucu olarak kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi yapabilmeleri imkânı sağlanmıştır.

3- Maddenin (e) bendine tekabül eden (C) bendindeki değişiklik 28.11.1970 tarihli ve 7/1636 sayılı kararnamenin terfian tayine ilişkin kısmının kanunlaştırılmasıdır. Terfian tayinde kadro, terfi eden kişi tarafından iktisap edildiği cihetle bu kişinin kadrosunun dışında daha aşağıda olan barem veya emeklilik müktesep derecesine intibakı tenzili rütbe olmaktadır. Kaldığı intibak hükmünde de genel prensip olarak müktesep kadroya intibak esas alınmıştır. Bu düşünceden hareketle bir kadroya iki aşağı derceden terfian atananların kadro derecelerine tekabül eden derecelere aradaki farkı Bakanlar Kurulu kararı ile tazminat olarak alıp almadıklarına bakılmaksızın intibakları ve fakat bu kadroyu kazanılmış hak olarak alıncaya kadar kademe ilerlemesi yapamamaları esası kabul edilmiştir.

4- 3656 sayılı Kanunun 6 ve 13 ünlü maddelerine göre istisnai mevki kadroları ile ihtisas kadroları, bunları işgal edenler bakımından müktesep hak teşkil etmemektedir. Diğer taraftan ihtisas kadrolarını işgal edenlerin aylık dereceleri 3968 sayılı kanunla kısıtlanmıştır. 657 sayılı Kanunda ise ihtisas kadrosu anlayışı son bulmuş, 59 uncu madde ile de istisnai görevler yeniden tesbit ve tahdit edilmiş bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan vakıalara rağmen 1327 sayılı Kanunla getirilen kadro derecesine intibak esası, bilhassa ihtisas mevkiini işgal edenler bakımından baron ve emeklilik dereceleri düşük pek çok personelin ücret derecelerinin de üzerinde bir dereceye intibak ettirilmelerine ve dolayısıyla kişiler arasında, bir haksızlığa uğrama veya sebepsiz yere menfaatlenme duygusunun doğmasına sebebiyet vermiştir.

Yapılan değişikliklerle, kanunla istisnai mevki olarak sayılmaya devam olunan görevleri yapanların emeklilik derecesine intibak ettirilmekle beraber kadro derecelerinden maaş almaları, diğerlerinin emeklilik müktesebine değil de, emeklilik müktesebi derecesine intibakları kabul edilmiştir. Ayrıca intibakları bu şekilde yapılanların kanun hükmündeki kararnenin geçici 2 inci maddesi hükmü nuvacehesinde eskiden aldıklarından daha az maaş almaları da söz konusu olmayacaktır.

5- Değişiklik tasarısının hazırlanması sırasında ilk plânda maddenin (f) bendi hükmünün tamamı ile kaldırılması en uygun hal şekli olarak düşünülmüştür. Gerçekten 657 sayılı Kanunun hizmet kayıplarını gidermeyi hedef alan bir kanun olarak düşünülmesine inkân yoktur. Eski mevzuata göre değerlendirilmesi mümkün olmayan ve bent metninde belirtilmiş bulunan hizmet kayıplarının bu kanun vesile edilerek giderilmesi cihetine gidilmiş olması intibak hükümlerinin pek çok şikayete ve çeşitli haksızlıklara yol açan konularının başında gelmektedir. Nitekin kadrosuzluk sebebi ile terfi edemiyenlerin kıdem kayıpları hiç nazara alınmaz iken tâli derecede veya geçici mahiyetteki hizmetler için ihdas edilmiş bulunan D ve E cetveli kadrolarında geçen sürelerin değerlendirilmesi mevcut şikâyetleri haklı kılmaktadır. Böyle bir değerlendirme baremin üst kademelerinde yapıldığı takdirde meselâ bir servis şefinin , hiyerarşik amirinin çok üstünde bir dereceye intibak etmesi ve hizmetin önemi ile alınan ücret arasında mevcut bulunması gereken dengeyi zedelemesi sonucunu vermekte, tatbikatta bu durumun pek çok misâli ortaya çıkmış bulunmaktadır.

Tasarının hazırlanmasında (f) bendi hakkındaki genel görüş yukarıda belirtildiği şekilde olmakla beraber tamamen kaldırılmasının, bu güne kadarki uygulama nedeniyle, bazı güçlükler arzedeceği düşünüldüğünden eski bentte mevcut boşlukların giderilmesi, evvelce değerlendirilenlere yakınlık arzeden bazı hizmetlerin dikkate alınması ve bazı sınırlandırmalar yapılması zorunlu olmaktadır. Bu zorunluluğu ortaya koyan nedenler aşağıda açıklanmıştır.

İlk olarak (f) bendi ile Ek Geçici 3 üncü maddeye yapılan atıf, bilhassa 4/10/1950 sayılı kararnameye bağı yönetmelik atatusünde geçen hizmetlerle D cetveli hizmetlerinin nasıl değerdendirileceğı gösterilmediğı için, açıkta kalmış ve tatbikatta çeşitli tefsir ve uygulamalara sebebiyet vermiştir.

İkinci olarak bentteki "bu kanuna tabi kurum" deyimini de tereddütlere yol açmış ve boşluğun Başbakanlık tebliğı ile giderilmesi gibi bir yola başvurulmuştur.

Üçüncü olarak değerdendirilmede tahsil durumu da gözönünde bulundurulmak suretiyle bir tavan tesbit edilip edilmediğı hususunda kararsızlıklar belirmiş, pek çok kuruluş Başbakanlık tebliğı ile getirilmek istenen sisteme uymıyarak farklı intibaklar yapmışlardır.

Bu vakılardan hareket edilerek düzenlenen bend metninde, hangi hizmetlerin değerdendirileceğı sarih olarak belirtilmiş, değerdendirilmede takip edilecek usul ve şartlar gösterilmiş, bundan böyle belirli bir tahsil seviyesindeki kişilerin devlet hizmetine girdikleri takdirde elde edebilecekleri imkânlar gözönünde bulundurulmak suretiyle eskilerle yeniden memur olacaklar arasında bir denge kurulmağı çalışılmıştır.

Ek Geçici Madde: 3- Hizmetlilerin derecelere intibakı ile ilgili maddede yapılan değışiklikler, istihdam şekillerine göre aşağıda ayrı ayrı açıklanmıştır.

1- (D) cetveli personelinin intibakında, mevcut hükme bağı kalınarak emeklilik derecesi esas olarak alınmış ancak 1214 sayılı Kanunun bu müktesep derecesini yükseltmek suretiyle intibaklarda ortaya çıkardığı haksız durumlar ve şikâyetler giderilmeye çalışılmıştır. Nitekin 1214 sayılı Kanun intibaklarda özel sektörde geçen ve devlet hizmeti ile hiçbir ilişkisi bulunmayan sigortaya tabi, bilfarz personluk ve kasiyerlik gibi hizmetlerin devlet hizmetinde geçmişçesine değerdendirilmesi sonucunu doğurmuş ve bu hal, personel arasında bilhassa aylıklı barem içi kadrolarda bulunanların intibaklarında bu kabil hizmetlerin değerdendirilememesi nedeniyle, huzursuzluk yaratmıştır. Genel görüş, bu kabil hizmetlerin, Ek geçici 2 inci maddenin (E) bendinde olduğu gibi, hiç değerdendirilmemesi ve dolayısıyla değışik istihdam durumlarında farklılık yaratmamak gerektiğı yolundadır. Ancak, tasarıda kısmen devlet hizmetinde geçmiş kabul edilebilecek hizmetlerin değerdendirilmesine imkân verecek bir metin getirilmiştir.

Diğer taraftan (D) cetveli kadrolarında bulunan personelin (E) cetvelinde ve yevmiyeli teknik personel statüsünde geçen hizmetlerinin değerlendirilmesinde uygulanacak usul ve şartlar bakımından, metne açıklık getirilmiş ve değerlendirilecek hizmetler kadrolu personele tanınan hak ölçüsünde genişletilmiştir.

2- (E) cetveli kadrolarında bulunan personelin intibakında mer'î hükümdeki genel prensip muhafaza edilmiş, ancak barem dışı (E) cetveli kadrolarında işgal eden personelin intibaklarında başlangıç, tavan dereceleri ve intibaka esas alınan süreler sarıh olarak gösterilmiştir. Getirilen hükümle intibaklar sırasında (E) cetvelinde bulunan personelden evvelce bir barem derecesi ihraz etmiş olanlar için bu barem dereceleri; (D) cetveli personelinde olduğu gibi, bir barem derecesi bulunmayan ve fakat belirli bir emeklilik derecesi olanların ise bu emeklilik dereceleri esas alınarak (E) cetveli kadrolarında, 4/10195 sayılı kararname statüsünde geçen hizmetleri ile kadrolu personele ek geçici 2 inci madde ile tanınan diğer hizmetleri aynı esaslar dairesinde değerlendirilmiştir.

3- Kanun kapsamına alınan, çeşitli kanunlarla ihdas edilen fonlardan ücret verilmek suretiyle çalıştırılan personelin de bu madde esaslarına göre intibakı sağlanmıştır.

Ek Geçici Madde: 4- Madde metnine başlangıç ve tavan dereceleri- ni tesbit ve hangi hizmet sürelerinin ne şekilde değerlendirileceği yönünden açıklık getirilmiştir. Mevcut hükümde yevmiyeli teknik personelin, devlet memurluğuna intibakında, başlangıç derecelerinin tesbit edilmemiş olması ihtilaf konusu olmuştur. Danıştayca verilen Başbakanlık tebliği ile bu hususta getirilen esaslar hakkında yürütmeyi durdurma kararı ve 36 ncı maddede tesbit edilen giriş derecelerinin bu gibi personelin intibaklarında başlangıç derecesi olarak alınması gerekeceği yolundaki istişarî mütalâası nazara alınarak ve halen yevmiyeli teknik personel statüsünde çalışanlarla teknik hizmetler sınıfına yeni girecekler arasında hizmet kıdemi yönünden mevcut olması gereken dengeyi sağlamak bakımından, yevmiyeli teknik personelin devlet memurluğuna intibakında 36 ncı maddedeki başlangıç derecelerinin esas alınması zarureti ortaya çıkmıştır.

Madde bu anlayışa uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Madde-
de yer alan barem veya emeklilik müktesebinden ne anlaşıldığı
hususu barem dışı (E) cetveli personelinin intibak esasları ile
ilgili gerekçede açıklanmış bulunmaktadır. Bu derecelerin yük-
seltilmelerinde evvelce dikkate alınmış hizmetlerin bu intibak
sırasında yeniden değerlendirilemeyeceği açıktır.

Ek geçici madde: 5- Mevzuat hükünde kademe ilerlemesinde, inti-
baklara esas olan kadrolarda geçirilen sürelerin esas alınması çe-
şitli tereddüt ve yanlış uygulamalara yol açmış memuriyet kıdemi
aynı olanlardan bir kısmının daha ileri kademelere intibakla-
rı sonucunu vermiştir. Bulundukları kadro veya emeklilik mük-
tesepi esas alınarak intibakı yapılanlarda, hizmet kıdemi
aynı olanları aynı miktarda kademe ilerlemesine tabi tutabil-
mek bakımından intibak edilen dereceyi müktesep hak olarak
alış tarihi kademe ilerlemesinin başlangıcı olarak kabul edilmiş
barem dışı (E) cetveli kadrolarında bulunanlar ile 4/10195 e göre
istihdam edilenler ve benzerlerinde, derecelerinin tesbitinden
sonra artan süre kademe ilerlemesine esas alınmıştır.

Maddenin son fıkrası da 2/5/1971 tarihli ve 7/2353 sa-
yıllı Bakanlar Kurulu Kararına uygun olarak kaldırılmıştır.

Ek geçici madde: 6- Madde metnine, 28.11.1970 tarihli ve 7/1636
sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile getirilen çarşı ve mahalle bekçile-
rinin intibaklarının ne şekilde yapılacağı yolundaki esaslar ilâve
edilmiş, bütçe imkânları kısıtlı olan mahalli idarelerde sözleşmeli
avukat istihdamı imkânı sağlanmıştır.

Ek geçici madde: 9- 3659 ve 2847 sayılı kanunlara tabi kurumlar-
da yönetim kuruluna iştirak edecek işçi ve kamu kesini dışından gelen
işveren temsilcisi üyelere diğer yönetim kurulu üyelerine tediye
edilen miktarda ödeme yapılacağı hususu ilâve edilmiştir.

Ek geçici madde: 12- Devlet Tiyatro, Opera ve Balesinde stajyer,
uzman memur, uygulatıcı uzman memur ve sanatkâr olarak çalışan perso-
nel, aylık ve ücret bakımından Devlet Memurları Kanunundan çıkarı-
larak 1309 ve 1310 sayılı kanunlarla tesbit edilen esaslara

tabi kılınmış, ancak aylıklarının % 30-35 nisbetinde artırılması hükmü getirilmiş, ayrıca hizmet sözleşmelerinde Maliye Bakanlığının görüşünün alınması esası kabul edilmiştir.

Ek Geçici madde: 13- Bu madde ile Belediye opera ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuvar orkestralarının teknik bünyeye dahil elemanları hakkında kendi özel kanunları çıkıncıya kadar Devlet Tiyatro, Opera ve Balesi teknik elemanları hakkında hükümlerin uygulanması esası getirilmiştir.

Ek geçici madde: 14- Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri hakkındaki eski uygulama esasları muhafaza edilmiş ve maddeye açıklık getirilmiştir.

Ek geçici madde: 15- Bu madde ile ek geçici 12, 13 ncü maddeye tabi personelin emeklilik, 14 üncü maddeye tabi personelin aylık bakımından intibaklarına ilişkin esaslar gösterilmiş, sözleşme ücretleri ile yeniden tesbit edilecek ücretler arasındaki farkın nasıl karşılanacağı belirtilmiş 1-4 üncü derece kadrolar hakkındaki hükümler muhafaza edilmiştir.

Ek geçici madde: 16- Devlet Sanatçılarına ilişkin bu madde 59, Ek geçici 12 ve 13 üncü maddelerdeki değişikliklere uygun olarak düzeltilmiştir.

Ek geçici madde: 17- Bu maddede yapılan değişiklikle, sözleşmeli personelin intibakına esas alınacak başlangıç ve tavan dereceleri tesbit edilerek, mer'i hükündeki boşluk giderilmiş, sözleşme statüsü dışında geçen hizmetlerinden hangilerinin ve ne suretle değerlendirileceği gösterilmiştir. Ayrıca sözleşmeli personelin tamamının devlet memurluğuna intibaklarının gerekmeceği düşüncesiyle maddeye, "idarece uygun görülmek şartı" eklenmiştir. Maddede intibaka esas alınan barem veya emeklilik müktesebi anlayışı hakkında ek geçici 3 üncü maddenin gerekçesinde yeterince açıklama yapıldığından burada tekrar edilmemiştir. Ayrıca, kanun kapsamına giren kurumlarda dış teknik yardım fonlarından ücret olarak sözleşme ile çalıştırılmakta olanların sözleşmeli geçen sürelerinin değerlendirilmesi öngörülmüştür.

Ek geçici madde: 18- Ek geçici 17 inci maddedeki boşluklar bu maddede de aynen bulunduğundan, bir önceki maddeye uygun olarak değiştirilmiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Ek geçici madde: 19- Kanunun ek geçici 16 inci maddesi değiştirildiğinden maddede yazılı (16 ncı madde) metinden çıkarılmıştır.

Ek geçici madde: 20- Maddede yapılan değişiklikle emekliye ayrılanların % 5 memur yardımına keseneklerinin iadesi inkânı sağlanmıştır.

Ek geçici madde: 21- Maddenin birinci fıkrasından 16 ıncı maddede çıkarılmış ve ikinci fıkrasına avukatlık ücretinden kanun kapsamına dolaylı olarak giren personelin faydalandırılması için hüküm getirilmiştir.

Ek geçici madde: 27- Sınıflarının başlangıç derecelerinin altında bir dereceye intibakı yapılanlarla ilgili bu madde, gerek ifadesi bakımından açıklık taşımamakta, gerekse değişik tefsirlere ve uygulama sonucunda hasıl ettiği neticeler bakımından çeşitli şikâyetlere sebep olmuş bulunmaktadır. Nitekim maddedeki "eski derecelerinde geçirdikleri süre" tabiriyle başlangıç derecesinin altındaki son derecede geçen sürenin ~~ai~~ kastedildiği hususunda tereddüde düşülmüş, bu yönden uygulama da farklı farklı olmuştur.

Diğer taraftan bu maddenin ek geçici 2 nci maddenin (f) bendi ile birlikte uygulanması gereken hallerde hangi hükmün daha önce tatbik edileceği belirtilmemiş, bu yönden de farklı uygulamalar ortaya çıkmıştır.

En önemli olarak, maddenin Başbakanlık tebliğinde açıklanan şekilde uygulanması halinde dahi, aynı tahsil seviyesinde ve aynı görevi yapan 1,5 senelik bir memurun, 3,5 yıllık bir memura nazaran daha ileri bir kademeye intibak ettirilmesi gibi bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Diğer intibak hükümlerinde yapılan değişikliklere paralel olarak kadro veya emeklilik müstesna dereceleri esas alınarak intibakı yapılanlardan, hizmetleri süresince öğrenim durumlarında değişme olmıyanlara tatbik edilmek üzere yeniden düzenlenen maddede yukarıda sayılan mahzurlar giderilmiş, farklı intibak esasları uygulanan personelin durumları 36 ıncı maddedeki sınıfların başlangıç derecelerine paralel hale getirilmek suretiyle, gerek halen hizmette bulunan memurların kendi aralarında gerek eski memurlarla çok yeni veya yeniden hizmete girecek memurlar arasındaki hizmet kıdemi muhafaza edilmiştir.

Diğer taraftan, öğretim süreleri 4 yıldan az olan yüksek öğretim kurumlarından mezun olanların bu eksik tahsil sürelerinin bu madde gereğince eklenecek süreden indirileceği kabul edilmiştir.

Ek geçici Madde: 28- Madde yeniden düzenlenerek Kaymakam, Müfettiş Hesap Uzmanı, Dış İşleri Bakanlığı meslek mensupları gibi özel yeterlik sınavı ile girilen mesleklerde bulunanlara kanunun 36 ncı maddesi ile tanınan bir üst derece hakkı, halen bu mesleklerle yine özel yeterlik sınavı ile girmiş olup da bu haktan faydalanmayanlara tanınmaktadır.

1.12.1970 tarihinden sonra mesleğe giren bir dış işleri meslek mensubu 6 yıl sonra Başkâtiplik imtihanını kazanarak 7 nci dereceyi almakta, 1.12.1970 tarihinden önce Başkâtiplik ünvanı olanlar ise bu dereceye ancak 9 senede gelebilmekte ve eski meslek mensupları bu suretle yenilere nazaran 3 yıl geride kalmış olmaktadır.

Maddenin yeni şekli ile bu gayriadil durum giderilmektedir.

Ek geçici madde: 29- Madde ile getirilen yeni hükümle Yüksek Öğrenim Üstü Uzmanlık öğrenimini yapan eski ve yeni yeni personel arasındaki fark giderilmektedir.

Ek geçici madde: 31- Maddenin 2 nci fıkrası lüzumsuz tekrar olduğundan 68 inci maddeye atıf yapılmak suretiyle ifadesi düzeltilmiştir.

Ek geçici madde: 36- Madde bütünüyle yeniden düzenlenmekte ve aşağıdaki yeni hükümler getirilmektedir.

1) Memuriyete girdikten sonra (3656 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle yüksek okullara tanınan haklardan yararlanıp yararlanmadığına bakılmaksızın) 4 yıl ve daha fazla süreli yüksek okulu bitirenlere 2, 4 yıldan az süreli yüksek okulu bitirenlere 1 kademe verilmesi sağlanmaktadır.

2) Bunların memuriyete giriş dereceleri 36 ncı madde ile yükseltilmiş ise önce bu yükselme nazarı itibare alınarak bu farklılıktan dolayı kayıplarının önlenmesi ve bilâhare yapmış olduğu yüksek tahsil süresine göre bir veya iki kademe verilmesi esası getirilmektedir. Örneğin: İlkokul öğretmeni olarak hizmete

giren bir memur bilâhare 3 yıllık bir yüksek öğrenimi tamamladığı takdirde **kendisinin** (ilk okul öğretmenlerinin giriş derecesi yükseldiğinden) ek geçici 27 nci madde gereğince halen almakta olduğu aylık derecesi bir derece yükseltilmekte, bilâhare kendisine bu derecede bir kademe ilerlemesi verilmektedir.

Çayet bu kimsenin intibaklar sırasındaki aylık derecesinde 2 yıllık kıdemi varsa bu takdirde ilgilinin bir derece daha yükselmesi sağlanmaktadır.

3) Barem veya emeklilik derecesi olmayanlardan hizmet sırasında öğrenim durumları değişenler için ikili bir intibak yapılmakta ve bu iki intibaktan hangisi memurun lehine ise o esas alınmaktadır.

4) Ayrıca memur iken yüksek öğrenime devam edip de yüksek öğrenimlerini tamamladıkları sırada memuriyette bulunmayanların madde hükmünden faydalandırılmaları öngörülmüştür. ✕

Ek Geçici madde: 39- Kanunun 36 ıncı maddesiyle memuriyetleri sırasında bir üst öğrenim sayılmıyan mesleki kurs görenlere tanınan haklar bu madde ile eski memurlara teşmil edilmiştir.

Ek geçici madde 40- Bu madde ile, Dışişleri Bakanlığı dış kuruluşlarında (D) Cetvelinden alınan torba kadrolarda istihdam edilip T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ilgilendirilmeyenlerin intibakları sağlanmış ve kesilmeyen kesenek ve karşılıkların taksitle T.C.Emekli Sandığına tediye edilmesi hükme bağlanmıştır.

Ek geçici madde: 41- Tasarının bu maddesiyle, çeşitli barem ve personel kanunlarına veya emeklilik kanununa göre kazanılmış hakkı olup da intibaklar sırasında görevde olmayanların, evvelce kazandıkları barem veya emeklilik dereceleri esas alınmak ve tavan derecelerini aşmamak şartıyla göreve alınabilecekleri kabul edilmiş, intibaklar sırasında muvazzaf askerlik görevlerini yapanlardan, terhislerini müteakip Devlet memurluğuna atananların ise intibak hükümlerinden faydalandırılmaları öngörülmüştür.

Ek Geçici madde: 42- Bu madde ile mecburi hizmetle yükümlü olanlardan hizmetlerine lüzum olmayanların bazı kayıt ve şartlarla yükümlülüklerinin kaldırılmasına imkân verilmiştir.

Ek geçici madde: 43- Bu madde ile 1, 2, 3 ve 4 üncü derece görevlere 1.12.1971 tarihinden sonra atananların, aynı derecedeki görevlerde evvelce bulundukları süreler (emeklilik bakımından kazanılmış hak sayılmamak şartıyla) atandıkları yeni görevlerde kademe ilerlemesi verilmek suretiyle değerlendirilmesi kabul edilmiştir.

Ek geçici madde: 44- Bu madde ile geçici 5, 6, 8 ve 13 üncü maddelere göre ele geçen aylık ve yevmiye tutarlarından net olarak ele geçecek miktarın **anlaşılması gerektiği** belirtilmiştir.

Ek Geçici Madde 45- Bu madde ile kanuna göre yapılacak "İntibakların Genel Esasları"nın Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesince bir ay içinde müstereken hazırlanacak bir yönetmelikle tesbit edileceği hükmü getirilmiştir.

Ek geçici madde: 46- 1.12.1970 tarihinden sonra 1, 2, 3, ve 4 üncü derecelere atanmış olan personel hakkında da, yasama organı üyeliğinde geçen süre ile muazzaf askerlikte geçen sürelerin 10 yılın hesabında **naşara** alınacağı esası getirilmektedir.

Ek Geçici madde: 47- Yeniden düzenlenen bu madde ile özellik arzeden Toprak Reformu ve Geliştirilecek Haşhas İkane Bölgesi projelerinde devlet memurlarının personel rejimine daimi bir istisna hükmü getirilmeden çalıştırılmaları imkânı sağlanmıştır.

Ek Geçici madde: 48- Getirilen hükümle, özel kanunu çıkıncaya kadar MİT teşkilâtına, bünyesine uygun farklılıklar tanınmıştır.

F- Kaldırılan maddelerin gerekçeleri:

Madde 22- Devlet Memurlarının sendika kurnaları Anayasası hükmü gereği yasaklandığından madde kaldırılmıştır.

Madde: 49- Bu madde hükmü, kanunun Devlet memurluğuna alınmaya mütedair III. kısmın diğer maddelerinde yer aldığı için çıkarılmıştır.

Madde: 75- Madde hükmü değiştirilen 74. üncü maddede yer aldığı için kaldırılmıştır.

Madde: 152 ve 153- Henüz tam manasiyle sınıflandırmaya gidilmemiş olduğundan sınıfların ayrı ayrı gösterge tabloları kanunda yer almamıştır. Bu bakımdan sınıfların başlangıç ve en yüksek aylık göstergelerine ait olan bu maddelerin bugün için lüzumsuz olmaları nedeniyle kaldırılması cihetine gidilmiştir.

Madde: 160- Anlamı olmadığı ve kaldırılan bir maddeye atıf yapıldığı için çıkarılmıştır.

Madde: 173- Bu madde hükmü 86. ıncı maddeye alındığı için kaldırılmıştır.

Madde: 234- İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin öğretim üye ve yardımcıları birinci madde ile kapsam dışı bırakılmış olduklarından bu maddeye lüzum kalmamıştır.

Madde: 238- Uygulama olanağı kalmadığı halde tatbikatte tereddütlere yol açtığından maddenin kaldırılması uygun bulunmuştur.

Ek Madde: 4- 59 uncu maddede derpiş edilmiş olduğundan kaldırılmıştır.

Geçici Madde: 3- Bu madde 1327 sayılı Kanunla sınıf tüzükleri esası kaldırıldığından ve halen tatbik imâkın kalmadığından ileride herhangi bir tereddüde yer bırakmamak için kaldırılmıştır.

Geçici madde: 4 ve 22- Bu kararname ile yapılacak intibaklara ilişkin esaslar "yönetmelikle" tesbit edileceğinden, gereği kalmayan "İntibak Komisyonu" ile ilgili bu madde kaldırılmıştır.

Geçici madde: 7- Bu maddedeki hüküm ek geçici 3 üncü madde ile çelişki halinde olması hesabıyla kanundan çıkarılmıştır.

Geçici madde: 16 ve 24- Bu iki madde tatbik inkânı kalmadığından ileride herhangi bir tereddüde yer vermemek maksadıyla kaldırılmıştır.